Метод за решаване на последователни приближения за решаване на СЛАУ

A)

Дадена е системата Ax = c, където c = (a, b, a+b), съответно a - предпоследната цифра от факултетния номер, <math>b - последната.

- 1. Да се избере итерационен метод за решаването й.
- 2. Да се провери условието за сходимост.
- 3. Да се построи итерационен процес.
- 4. Да се направят 3 итерации.
- 5. Покажете достигнатото решение и с каква точност е получено?
- 6. Какъв е минималния брой итерации, които за нужни за достигане на точност 10^{-4} , работейки по избрания метод при избор на начално приближение x(0) = c?

$$A = \begin{pmatrix} 16 & 2 & 0 \\ 2 & 16 + a & 0 \\ 1 & 0 & 9 + b \end{pmatrix}, b = (a,b, a+b)$$

In[216]:=

$$A = \begin{pmatrix} 16 & 2 & 0 \\ 2 & 16 & 0 \\ 1 & 0 & 17 \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};$$

1. Да се избере итерационен метод за решаването й. (в случая избираме метода на последователните приближения)

2. Проверка за сходимост ||B|| < 1

първа норма

втора норма

трета норма

Извод: В случая имаме положително определена матрица и условието за сходимост не е изпълнено. Съответно модифицираме метода

3. Модификация на метода при положително определена матрица А

Проверка на приложимостта на модификацията

```
In[225]:=
             A = \begin{pmatrix} 16 & 2 & 0 \\ 2 & 16 & 0 \\ 1 & 0 & 17 \end{pmatrix};
              PositiveDefiniteMatrixQ[A]
Out[226]=
              True
```

Определяне стойността на ho

```
In[227]:=
        N[Norm[A]]
Out[227]=
        18.1194
In[228]:=
        ro = 200
Out[228]=
        200
```

Итерараме

```
In[229]:=
        A = \begin{pmatrix} 16 & 2 & 0 \\ 2 & 16 & 0 \\ 1 & 0 & 17 \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};
         n = Length[A];
         IM = IdentityMatrix[n];
         ro = 200;
         B = IM - \frac{2}{na}A;
         c = \frac{2}{b};
         Print["Итерационният процес е x^{(k+1)} = ",
          N[B // MatrixForm], ". x^{(k)} + ", N[c // MatrixForm]
         Print[]
         x = \{10, 4, 0.6\}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
          (*изчисляваме нормите според избора на норма,
          който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)
         normB = Max \left[ \text{Table} \left[ \sum_{j=1}^{n} \text{Abs} \left[ B[i, j] \right], \{i, n\} \right] \right];
         Print["Hopмaтa нa В е ", N[normB]]
         normx0 = Max[Abs[x]];
         normc = Max[Abs[c]];
         For k = 0, k \le 3, k++
           Print["k = ", N[k], " x^{(k)} = ", N[x], " \varepsilon_k = ", N[eps = normB^k \left(normx0 + \frac{normc}{1 - normB}\right)]];
           X = B.X + C
         Print["За сравнение, точното решение е ", N[LinearSolve[A, b]]]
         Итерационният процес е \mathbf{x}^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0.84 & -0.02 & 0. \\ -0.02 & 0.84 & 0. \\ -0.01 & 0. & 0.83 \end{pmatrix}. \mathbf{x}^{(k)} + \begin{pmatrix} 0.08 \\ 0.08 \\ 0.1 \end{pmatrix}
         Нормата на В е 0.86
         k = 0. x^{(k)} = \{10., 4., 0.6\} \epsilon_k = 10.7143
         k = 1. x^{(k)} = \{8.32, 3.24, 0.498\} \epsilon_k = 9.21429
         k = 2. x^{(k)} = \{6.924, 2.6352, 0.43014\} \epsilon_k = 7.92429
         k = 3. x^{(k)} = \{5.76346, 2.15509, 0.387776\} \epsilon_k = 6.81489
         За сравнение, точното решение е \{-0.0634921, 0.507937, 0.59197\}
```

4. Какъв е минималния брой итерации, които за нужни за достигане на точност 10⁻⁴, работейки по избрания метод при избор на начално приближение x(0) = c?

$$\label{eq:log_loss} N \bigg[\frac{\text{Log} \bigg[\frac{10^{-4}}{\text{normx0} + \frac{\text{normc}}{1-\text{normB}}} \bigg]}{\text{Log} \big[\text{normB} \big]} \bigg]$$

$$\text{Out}[244] =$$

76.7915

Извод: Необходими са ни 76 итерации за достигане на исканата точност.

Итерираме

```
In[245]:=
        A = \begin{pmatrix} 16 & 2 & 0 \\ 2 & 16 & 0 \\ 1 & 0 & 17 \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};
         n = Length[A];
         IM = IdentityMatrix[n];
         ro = 200;
         B = IM - \frac{2}{na}A;
         c = \frac{2}{b};
         Print["Итерационният процес e x^{(k+1)} = ",
          N[B // MatrixForm], ". x^{(k)} + ", N[c // MatrixForm]
         Print[]
         x = \{10, 4, 0.6\}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
         (*изчисляваме нормите според избора на норма,
         който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)
         normB = Max[Table[\sum_{i=1}^{n}Abs[B[i, j]], {i, n}]];
         Print["Hopмaтa нa В е ", N[normB]]
         normx0 = Max[Abs[x]];
         normc = Max[Abs[c]];
         For k = 0, k \le 79, k++
          Print["k = ", N[k], " x^{(k)} = ", N[x], " \varepsilon_k = ", N[eps = normB^k \left(normx0 + \frac{normc}{1 - normB}\right)]];
          X = B.X + C
         Print["За сравнение, точното решение е ", N[LinearSolve[A, b]]]
         Итерационният процес е \mathbf{x}^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0.84 & -0.02 & 0. \\ -0.02 & 0.84 & 0. \\ -0.01 & 0. & 0.83 \end{pmatrix}. \mathbf{x}^{(k)} + \begin{pmatrix} 0.08 \\ 0.08 \\ 0.1 \end{pmatrix}
         Нормата на В е 0.86
         k = 0. x^{(k)} = \{10., 4., 0.6\} \epsilon_k = 10.7143
         k = 1. x^{(k)} = \{8.32, 3.24, 0.498\} \epsilon_k = 9.21429
         k = 2. x^{(k)} = \{6.924, 2.6352, 0.43014\} \epsilon_k = 7.92429
         k = 3. x^{(k)} = \{5.76346, 2.15509, 0.387776\} \epsilon_k = 6.81489
         k = 4. x^{(k)} = \{4.7982, 1.775, 0.36422\} \epsilon_k = 5.8608
         k = 5. x^{(k)} = \{3.99499, 1.47504, 0.35432\} \epsilon_k = 5.04029
```

```
k = 6, x^{(k)} = \{3.32629, 1.23913, 0.354136\} \varepsilon_k = 4.33465
k = 7. x^{(k)} = \{2.7693, 1.05435, 0.36067\} \epsilon_k = 3.7278
k = 8. x^{(k)} = \{2.30513, 0.910265, 0.371663\} \epsilon_k = 3.20591
k = 9, x^{(k)} = \{1.9181, 0.79852, 0.385429\} \varepsilon_k = 2.75708
k = 10. x^{(k)} = \{1.59523, 0.712395, 0.400725\} \epsilon_k = 2.37109
k = 11. x^{(k)} = \{1.32575, 0.646507, 0.41665\} \epsilon_k = 2.03914
k = 12. x^{(k)} = \{1.1007, 0.596551, 0.432562\} \epsilon_k = 1.75366
k = 13. x^{(k)} = \{0.912656, 0.559089, 0.448019\} \epsilon_k = 1.50814
k = 14. x^{(k)} = \{0.755449, 0.531382, 0.462729\} \epsilon_k = 1.297
k = 15. x^{(k)} = \{0.62395, 0.511251, 0.476511\} \epsilon_k = 1.11542
k = 16. x^{(k)} = \{0.513893, 0.496972, 0.489265\} \epsilon_k = 0.959265
k = 17. x^{(k)} = \{0.42173, 0.487179, 0.500951\} \epsilon_k = 0.824968
k = 18. x^{(k)} = \{0.34451, 0.480796, 0.511572\} \epsilon_k = 0.709472
k = 19. x^{(k)} = \{0.279772, 0.476978, 0.521159\} \epsilon_k = 0.610146
k = 20. x^{(k)} = \{0.225469, 0.475066, 0.529765\} \epsilon_k = 0.524726
k = 21. \ x^{(k)} = \{0.179893, 0.474546, 0.53745\} \ \epsilon_k = 0.451264
k = 22. x^{(k)} = \{0.141619, 0.475021, 0.544285\} \epsilon_k = 0.388087
k = 23. x^{(k)} = \{0.10946, 0.476185, 0.55034\} \epsilon_k = 0.333755
k = 24. \ x^{(k)} = \{0.0824224, 0.477806, 0.555688\} \ \epsilon_k = 0.287029
k = 25. \ x^{(k)} = \{0.0596787, 0.479709, 0.560396\} \ \epsilon_k = 0.246845
k = 26. x^{(k)} = \{0.0405359, 0.481762, 0.564532\} \epsilon_k = 0.212287
k = 27. x^{(k)} = \{0.0244149, 0.483869, 0.568156\} \epsilon_k = 0.182567
k = 28. x^{(k)} = \{0.0108312, 0.485962, 0.571326\} \epsilon_k = 0.157007
k = 29. x^{(k)} = \{-0.000621072, 0.487991, 0.574092\} \epsilon_k = 0.135026
k = 30. \ x^{(k)} = \{-0.0102815, 0.489925, 0.576503\} \ \epsilon_k = 0.116123
k = 31. \ x^{(k)} = \{-0.018435, 0.491743, 0.5786\} \ \epsilon_k = 0.0998654
k = 32. \ x^{(k)} = \{-0.0253202, 0.493433, 0.580422\} \ \epsilon_k = 0.0858843
k = 33. x^{(k)} = \{-0.0311377, 0.49499, 0.582004\}  \epsilon_k = 0.0738605
k = 34. \ x^{(k)} = \{-0.0360554, 0.496414, 0.583374\} \ \epsilon_k = 0.06352
k = 35. x^{(k)} = \{-0.0402148, 0.497709, 0.584561\} \epsilon_k = 0.0546272
k = 36. \ x^{(k)} = \{-0.0437347, 0.49888, 0.585588\} \ \epsilon_k = 0.0469794
k = 37. x^{(k)} = \{-0.0467147, 0.499934, 0.586475\}  \epsilon_k = 0.0404023
k = 38. \ x^{(k)} = \{-0.049239, 0.500879, 0.587242\} \ \epsilon_k = 0.034746
k = 39. x^{(k)} = \{-0.0513784, 0.501723, 0.587903\}  \varepsilon_k = 0.0298815
k = 40. \ x^{(k)} = \{-0.0531923, 0.502475, 0.588473\} \ \epsilon_k = 0.0256981
```

 $k = 41. \ x^{(k)} = \{-0.054731, 0.503143, 0.588965\} \ \epsilon_k = 0.0221004$

```
k = 42. x^{(k)} = \{-0.0560369, 0.503734, 0.589388\}  \varepsilon_k = 0.0190063
k = 43. \ x^{(k)} = \{-0.0571457, 0.504258, 0.589752\} \ \epsilon_k = 0.0163454
k = 44. \ x^{(k)} = \{-0.0580875, 0.504719, 0.590066\} \ \epsilon_k = 0.0140571
k = 45. x^{(k)} = \{-0.0588879, 0.505126, 0.590336\} \epsilon_k = 0.0120891
k = 46. \ x^{(k)} = \{-0.0595684, 0.505484, 0.590567\} \ \epsilon_k = 0.0103966
k = 47. x^{(k)} = \{-0.0601471, 0.505798, 0.590767\} \epsilon_k = 0.00894109
k = 48. \ x^{(k)} = \{-0.0606395, 0.506073, 0.590938\} \ \epsilon_k = 0.00768934
k = 49. \ x^{(k)} = \{-0.0610587, 0.506314, 0.591085\} \ \varepsilon_k = 0.00661283
k = 50. \ x^{(k)} = \{-0.0614155, 0.506525, 0.591211\} \ \epsilon_k = 0.00568703
k = 51. \ x^{(k)} = \{-0.0617196, 0.506709, 0.591319\} \ \varepsilon_k = 0.00489085
k = 52. \ x^{(k)} = \{-0.0619786, 0.50687, 0.591412\} \ \epsilon_k = 0.00420613
k = 53. \ x^{(k)} = \{-0.0621994, 0.507011, 0.591492\} \ \epsilon_k = 0.00361727
k = 54. x^{(k)} = \{-0.0623877, 0.507133, 0.59156\} \varepsilon_k = 0.00311085
k = 55. x^{(k)} = \{-0.0625484, 0.507239, 0.591619\} \epsilon_k = 0.00267533
k = 56. \ x^{(k)} = \{-0.0626854, 0.507332, 0.591669\} \ \epsilon_k = 0.00230079
k = 57. \ x^{(k)} = \{-0.0628024, 0.507413, 0.591712\} \ \epsilon_k = 0.00197868
k = 58. \ x^{(k)} = \{-0.0629023, 0.507483, 0.591749\} \ \varepsilon_k = 0.00170166
k = 59. \ x^{(k)} = \{-0.0629875, 0.507543, 0.591781\} \ \varepsilon_k = 0.00146343
k = 60. \ x^{(k)} = \{-0.0630604, 0.507596, 0.591808\} \ \epsilon_k = 0.00125855
k = 61. \ x^{(k)} = \{-0.0631227, 0.507642, 0.591831\} \ \varepsilon_k = 0.00108235
k = 62. x^{(k)} = \{-0.0631759, 0.507682, 0.591851\} \epsilon_k = 0.000930823
k = 63. x^{(k)} = \{-0.0632214, 0.507716, 0.591868\}  \epsilon_k = 0.000800508
k = 64. \ x^{(k)} = \{-0.0632603, 0.507746, 0.591883\} \ \varepsilon_k = 0.000688437
k = 65. x^{(k)} = \{-0.0632936, 0.507772, 0.591895\} \varepsilon_k = 0.000592056
k = 66. \ x^{(k)} = \{-0.063322, 0.507794, 0.591906\} \ \epsilon_k = 0.000509168
k = 67. x^{(k)} = \{-0.0633464, 0.507814, 0.591915\} \epsilon_k = 0.000437884
k = 68. \ x^{(k)} = \{-0.0633672, 0.50783, 0.591923\} \ \epsilon_k = 0.000376581
k = 69. x^{(k)} = \{-0.0633851, 0.507845, 0.59193\}  \epsilon_k = 0.000323859
k = 70. x^{(k)} = \{-0.0634004, 0.507857, 0.591936\}  \varepsilon_k = 0.000278519
k = 71. \ x^{(k)} = \{-0.0634135, 0.507868, 0.591941\} \ \epsilon_k = 0.000239526
k = 72. x^{(k)} = \{-0.0634247, 0.507878, 0.591945\}  \epsilon_k = 0.000205993
k = 73. x^{(k)} = \{-0.0634343, 0.507886, 0.591948\}  \varepsilon_k = 0.000177154
k = 74. \ x^{(k)} = \{-0.0634425, 0.507893, 0.591952\} \ \epsilon_k = 0.000152352
k = 75. x^{(k)} = \{-0.0634496, 0.507899, 0.591954\} \varepsilon_k = 0.000131023
k = 76. \ x^{(k)} = \{-0.0634556, 0.507904, 0.591956\} \ \varepsilon_k = 0.00011268
k = 77. x^{(k)} = \{-0.0634608, 0.507908, 0.591958\}  \epsilon_k = 0.0000969045
```

$$k=78.\ x^{(k)}=\{-0.0634652,\,0.507912,\,0.59196\}\ \varepsilon_k=0.0000833379$$

$$k=79.\ x^{(k)}=\{-0.063469,\,0.507916,\,0.591962\}\ \varepsilon_k=0.0000716706$$
 За сравнение, точното решение е $\{-0.0634921,\,0.507937,\,0.59197\}$

Б)

Дадена е системата Ax = c, където c = (a, b, a+b), съответно а – предпоследната цифра от факултетния номер, b - последната.

- 1. Да се избере итерационен метод за решаването й.
- 2. Да се провери условието за сходимост.
- 3. Да се построи итерационен процес.
- 4. Да се направят 3 итерации.
- 5. Покажете достигнатото решение и с каква точност е получено?
- 6. Какъв е минималния брой итерации, които за нужни за достигане на точност 10⁻⁴, работейки по избрания метод при избор на начално приближение x(0) = c?

$$A = \begin{pmatrix} 1 - \frac{1}{a+2} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & 1 + \frac{1}{b+3} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & 1 + \frac{1}{a+3} \end{pmatrix}, b = (a,b, a+b)$$

In[260]:=

$$A = \begin{pmatrix} \frac{2}{2} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{13}{11} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{5}{3} \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};$$

1. Да се избере итерационен метод за решаването й. (в случая избираме метода на последователните приближения)

```
In[261]:=
        n = Length[A];
In[262]:=
        IM = IdentityMatrix[n];
In[263]:=
       B = IM - A;
In[264]:=
        c = b;
```

In[265]:= $Print["Итерационният процес е x^{(k+1)} = ",$ N[B // MatrixForm], ". $x^{(k)}$ + ", N[c // MatrixForm]Итерационният процес е $\mathbf{x}^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0. & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.181818 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.666667 \end{pmatrix}$. $\mathbf{x}^{(k)} + \begin{pmatrix} 0. \\ 8. \\ 10. \end{pmatrix}$

2. Проверка за сходимост ||B|| < 1

първа норма

In[266]:=

$$Max \left[Table \left[\sum_{j=1}^{n} Abs \left[B[i, j] \right], \{i, n\} \right] \right]$$

0.816667

втора норма

In[267]:=

$$Max\Big[Table\Big[\sum_{i=1}^{n}Abs[B[i,j]],\{j,n\}\Big]\Big]$$

Out[267]=

0.786667

трета норма

In[268]:=

$$\sqrt{\sum_{i=1}^{n}\sum_{j=1}^{n}B[[i,j]]^{2}}$$

Out[268]=

0.761841

Избираме най-малката възможна норма, която в случая е трета.

Нормата на матрицата В е по-малка от 1, следователно процесът ще е сходящ при всеки избор на начално приближение.

3. Да се построи итерационен процес и да се направят 3 итерации

```
In[269]:=
         A = \begin{pmatrix} \frac{2}{2} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{13}{11} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{5}{3} \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};
         n = Length[A];
          IM = IdentityMatrix[n];
         B = IM - A;
          c = b;
         Print["Итерационният процес е x^{(k+1)} = ",
           N[B // MatrixForm], ". x^{(k)} + ", N[c // MatrixForm]
         x = \{4, -8.3, 25.8\}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
          (*изчисляваме нормите според избора на норма,
          който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)
         normB = \sqrt{\sum_{i=1}^{n} \sum_{j=1}^{n} B[i, j]^{2}};
         Print["Hopмaтa нa В е ", normB];
          normx0 = Norm[x];
          normc = Norm[c];
         For k = 0, k \le 3, k++,
            \text{Print} \Big[ \text{"k = ", k, " } x^{(k)} \text{ = ", x, " } \epsilon_k \text{ = ", eps = normB}^k \left( \text{normx0 + } \frac{\text{normc}}{1 - \text{normB}} \right) \Big]; 
           x = B.x + c
          Print["За сравнение, точното решение е ", N[LinearSolve[A, b]]]
         Итерационният процес е \mathbf{x}^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0. & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.181818 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.666667 \end{pmatrix}. \mathbf{x}^{(k)} + \begin{pmatrix} 0. \\ 8. \\ 10. \end{pmatrix}
         Нормата на В е 0.761841
         k = 0 x^{(k)} = \{4, -8.3, 25.8\} \epsilon_k = 81.1677
         k = 1 x^{(k)} = \{-4.24, 9.79309, -8.23\} \epsilon_k = 61.8369
          k = 2 x^{(k)} = \{2.78162, 5.53604, 16.678\} \epsilon_k = 47.1099
         k = 3 x^{(k)} = \{-0.56059, 7.21621, -0.704128\} \epsilon_k = 35.8903
         За сравнение, точното решение е {0.717993, 6.78268, 6.38542}
```

4. Какъв е минималния брой итерации, които за нужни

In[282]:=

за достигане на точност 10^{-4} , работейки по избрания метод при избор на начално приближение x(0) = c?

```
Log\left[\frac{10^{-4}}{\text{normx0} + \frac{\text{normc}}{1-\text{normB}}}\right]
Out[282]=
         50.0221
          Извод: Необходими са 50 на брой итерации.
          За сравнение и проверка пускаме итерациите:
In[283]:=
        A = \begin{pmatrix} \frac{2}{2} & -0.2 & 0.1 \\ -0.2 & \frac{13}{11} & 0.02 \\ 0.05 & -0.1 & \frac{5}{3} \end{pmatrix}; b = \{0, 8, 10\};
         n = Length[A];
         IM = IdentityMatrix[n];
         B = IM - A;
          c = b;
         Print["Итерационният процес e^{(k+1)} = ",
           N[B // MatrixForm], ". x^{(k)} + ", N[c // MatrixForm]
         x = \{5, -9.7, 16.3\}; (*изборът на начално приближение е произволен*)
          (*изчисляваме нормите според избора на норма,
          който сме направили по време на проверка на условието на сходимост*)
         normB = Max[Table[\sum_{i=1}^{n} Abs[B[i, j]], \{i, n\}]];
         Print["Нормата на В е ", normB]
         normx0 = Max[Abs[x]];
         normc = Max[Abs[c]];
         For k = 0, k \le 23, k++,
            \text{Print} \Big[ \text{"k = ", k, " } x^{(k)} \text{ = ", x, " } \varepsilon_k \text{ = ", eps = normB}^k \left( \text{normx0 + } \frac{\text{normc}}{1 - \text{normB}} \right) \Big]; 
          x = B \cdot x + c
         Print["За сравнение, точното решение е ", LinearSolve[A, b]]
```

Итерационният процес е
$$\mathbf{x}^{(k+1)} = \begin{pmatrix} 0. & 0.2 & -0.1 \\ 0.2 & -0.181818 & -0.02 \\ -0.05 & 0.1 & -0.666667 \end{pmatrix}$$
. $\mathbf{x}^{(k)} + \begin{pmatrix} 0. \\ 8. \\ 10. \end{pmatrix}$

Нормата на В е 0.816667

RODMATA HA B & 0.616667
$$k = 0.616667$$
 $k = 0.616667$ $k = 0.61667$ $k = 0.6167$ $k = 0.71662$ k

 $k = 23 x^{(k)} = \{0.717714, 6.78272, 6.38361\} \epsilon_k = 0.671959$

За сравнение, точното решение е {0.717993, 6.78268, 6.38542}